

razgrajeni od 26. decembra 1925 do vstevskega 4. januarja 1926 pri vseh krajevnih edinicah delavskega zavezanstva. Opozorjamo na uradni razglas glavnega volilnega odbora v Ljubljani z dne 4. t. m. V tem razglasu je natančno navedeno, kdo ima volilno pravico, kako se voli in kje ter kako se vrše reklamacije itd.

Opozorjamo vse volilne upravičence, pa tudi naše kmetičke gospodarje, obrtnike in podjetnike na potek teh volitev. Ne gre tukaj samo za delavsko stvar. Tudi kmetička in obrtniška mora zanimati, kakšno zastopstvo si izvoli naše delavstvo v svojo stanovsko zbornico. Zato podpirimo naše delavce v tem volilnem boju ter jim pokazimo, da smo res ljudska stranka, ki jo tudi skupna vez socialne misli in stanovske vzajemnosti.

O elektrifikaciji Spodnjega Dravskega polja.

Zo dalj časa se lahko opaza po vaseh Spodnjega Dravskega polja veliko zanimanje za električno razsvetljavo.

V zadnjih letih se je pojavilo mnogo projektov elektrifikacije teh krajev, kateri pa niso bili primerni za ureditve. Zadeva je postala zopet aktualna šele, ko je postavila elektrarna Fala daljnovod od Maribora do Rtuja v napetosti od 10.000 voltov.

Dobava toka iz elektrarne Fala ima nasproti lastnim električnim obratom to veliko ugodnost, da je za vsako eventualno rabo zadosti toka na razpolago. Radi tega je dana tudi možnost, da se razvije v teh krajih tudi industrija in bi bila s tem dana tamošnjim prebivalcem nova prilika zasluzka. Veliki del prebivalstva v tamošnjih krajih je že uvidel pomen električnega toka za kmetijstvo.

Posebno se mora povdarjati, da je električna luč s svojo svetlobo, čistoto in priprostostjo v postrežbi, kakor tudi glede varnosti proti ognju smatrati res kot najboljša izmed drugih luči. Stroški za tok pa so tudi po točnem računu najmanj za polovico manjši, kakor pa za navadno svetilko. Z enim litrom petroleja, ki stane približno 7.50 D, gori normalna svetilka približno 20 ur. Ena ura stane toraj 37 par. Ena kilovatna ura (to je 30 ur, ako gori ena navadna žarnica) stane okroglo 5 D. Električna razsvetljava ene normalne svetilke stane toraj približno samo 16 in pol pare, in to za eno uro. Za motorno silo bi stala ena kilovatna ura 3 D, tako bi stala ena konjska sila, ako se uporablja motor eno uro 150 D. Pripomnimo, da so te cene že za podrobno prodajo, ker so pribitki, katere bi zadruga zaračunala za tok, že všteti.

Za podeželske prebivalce je električna luč posebno velike vrednosti za porabo v hlevih, ker pomeni tam vsaka druga razsvetljava stalno nevarnost glede ognja. Pa ne samo električna razsvetljava je velike vrednosti, temveč tudi električni motor zasluži pri obstoječem pomikanju delovnih moči za deželo največjo pozornost. Električni motor nudi popolen nadomestek bodisi za človeško, vodno ali živalsko silo. Elektromotor je pripraven za pogon mlatilnih strojev, cirkularnih žag, vodnih sesal, slamoreznic in minov. Premesti se ga lahko iz enega kraja v drugega in je pripravljen vsak čas za delovanje. Navadno se uporablja en motor s tremi ali štirimi konjskimi silami. Pri že zgoraj navedenih cenah toka stane ena konjska sila na uro do 2.50 D in

»Glavna reč je, da je ne pustim predolgo s Claytonom skupaj! — Koj moram za njo v Wisconsin!«

Tako je umoval in ko mu je Ine voščila svoj hladni zбоgom, je še za odhajajočim vlakom vpil, da jo čez teden dni obišče na farmi.

Wisconsin leži v severnem delu Zedinjenih držav. Dežela je polna rodovitnih planot in gozdov, toda precej redko obljudena. Železnice in velikih mest nima mnogo, le velike farme — kmetije — so raztresene po njej, samotne in po pol dneva druga od druge oddaljene.

Ine je podedovala po materi srednje veliko farmo, polja travnike in gozd. Posestvo ni bilo slabo, dalo se je živeti na njem, le zelo oddaljeno je bilo od mesta in železnice.

Mnogo je žrtvovala Ine, ko se je preselila na samotno farmo. Vajena je bila velikomestnega življenja, zabavnih družb, koncertov, gledališča. Vedela je, da ji bo vsega tega manjkalo v novem življenju in še mnogo drugega. Pa še več bi bila žrtvovala, samo da se reši nadležnega snubca.

Canler je imel svojo banko v New Yorku, tam je tudi živel. Iz New Yorka v Wisconsin je bilo daleč, silno daleč. Posli so Canlerja držali v mestu in Ine je računala, da bo v Wisconsinu prej mir pred njim ko pa v bližnji Baltimori.

In s časom, si je mislila, se bo stvar že dala kako urediti. Morebiti tako, da bo polagoma odplačevala dolg iz prebitkov kmetije. Ali pa se bo kakorkoli zgodilo —

Polna boljših upov je stopila iz vlaka. Clayton jih je čakal na kolodvoru. Posedli so v avto, na drugega natororili razkošno prtljago in se odpeljali po valoviti, brezkončno dolgočasni planjavi proti farmi.

Ine že dolgo let ni bila v Wisconsinu. Zadnjikrat je obiskala farmo, ko ji je mati še živea.

To je veselje, taka pena!
Kdor uporablja „GAZELA“
mišo, ima prijetno delo in je
hitro gotov. Jaz ne perem
nikdar z drugim kakor z
„GAZELA“ - milom.

stane torej pogon z enim elektromotorjem s tremi konjskimi silami na uro 6 do 7.50 D. Motorna sila z bencinom ali surovim oljem bode približno enako draga, kakor električna sila, ne sme se pa pozabiti, da nudi električni pogon, kakor že zgoraj omenjeno, z njegovo vedno pripravljenostjo za obratovanje napram drugim motornim silam veliko večjo ugodnost in je dati tudi, ako so cene višje, električni sili brezpogojno prednost.

Kar se tiče nevarnosti električnega toka za človeško življenje, je dotikanje voda visoke napetosti na vsak način smrtnonevarno. Zato se morajo montirati vodi visoke napetosti glasom oblastvenih predpisov 6 m visoko od zemlje, pri cestnih križanjih pa 7 m visoko, tako da je dotikanje žice z navadnimi pomožnimi sredstvi nemogoče. Ker je velikonapetostni tok smrtnonevaren in ker se ga ne more uporabljati za razsvetljavo in motorni pogon, se bode isti v vsakem kraju, ali kjer sta dva kraja blizu skupaj, znižal ali transformiral v takozvanem transformatorju na porabno napetost od 220 voltov za luč in 380 voltov za motorje. Za transformator se postavi v mali zidani hišici. Ta hišica ima premer 2 m in višino 6.50 m. Od tega transformatorja vodi vod nizke napetosti tok k vsaki hiši. Žice visokonapetnostnega voda nosijo s katranovim oljem impregnirani drogovi, kakor so tozadevni oblastveni predpisi. Po obstoječih izkušnjah trajajo taki drogovi iz smrekovega lesa približno 15 let, nekateri dalje časa, drugi zopet manj, kakor je pač svet, v katerega so postavljeni.

Spominjala se je še, kako je bilo tistikrat.

Spodaj v ravnini so ležala gospodarska poslopja in stanovanja najemnikov, gori na valoviti višini pa je stal »dvorec«, materin dom. Za hišo je ležal obsežen vrt, za njim pa se je koj začel gozd, ki je segal par ur daleč v deželo.

Ko se je mati preselila v Baltimoro k možu, so prevzeli posestvo najemniki, hiša je ostala sama in prazna. Nihče je ni popravljaj in dobro se je še spominjala izza zadnjega obiska, kako žalostna in zanemarjena je samevala na holmu.

Zato je vsa začudena odpirala oči, ko je avto pridrdral v bližino naselbine.

Snažna, enonadstropna vila se je belila v popoldanskem solncu vrh griča, mičen balkon poln cvetic je kraljeval nad glavnim vhodom, široka bela vozna pot je peljala na grič.

V nemem čudenju je gledala vse te izpremembe. Misli je na Claytona in srce se ji je krčilo.

Avto je obstal pred vhodom. Gospod Filander in najemnik sta pozdravila nove gospodarje.

Clayton je bil zaposlen pri stroju, profesor Porter pa se je koj lotil svojih zabojev s knjigami. Te so bile njegova prva in edina skrb. Za izpremembe na hiši se ni zmenil ali pa jih menda vobče še niti opazil ni.

Ine je izstopila in sama pohitea po sobah.

Ko se je mati preselila v Baltimoro, je odpeljala del pohištva seboj, drugo pa so prevzeli najemniki. Sobe so ostale prazne.

Toda sedaj —!

V nemem iznenadenju je obstajala na pragih, s strahom je odpirala vrata, kamor je pogledala, povsod vse novo, vse opremljeno.

Clayton je poskrbel za vse —

Po sobah novo, okusno pohištvo, zavese, preproge,

kakor sta nevarna ogenj in voda, ako kdo z njima neprevidno ravna, v toliko je nevarna tudi elektrika človeku, ako se ne ravna po zadevnih predpisih.

Tak visokonapetostni daljnovod bi po dosedanjih načrtih šel preko sledečih krajev: Budina, in Brstje, Spuhla in Zabovci, Sv. Marko in Novaves, Bukovci, Stojnci in Muretinci, Malaves, Gajovci in Placerovci, Mezgovci in Dornova, Podvinci, Rogoznica. En odcepen vod bi vodil do Prvenci, Sobotinci in Zagojiči.

V vsaki vasi ali za dve bližnji vasi bi se postavil en transformator, od katerega bi izhajalo nizkonapetostno krajevno omrežje. Za območje enega transformatorja bi se ustanovila ena krajevna zadruga, ki bi imela nalogo, da vzdržuje krajevno omrežje in dobi potom vplačila deležev (za vsako žarnico en delež, za vsako konjsko silo 3 do 4 deleže) potreben kapital za postavitev krajevnega omrežja. Pripomniti je, da so ti deleži last članov in jih dobijo vrnjene, ako bi kateri član odpovedal luč. Ker stane krajevno omrežje gotov znesek, zato je korist zadrudnikov, ako se prijavi kolikor mogoče veliko število luči, ker je na tak način delež sorazmerno nižji. Po sedanjem načrtu bi se ustanovilo 14 zadrug, ki bi kriale stroške transformatorske postaje in krajevnega omrežja.

Za vse zadruge skupaj bi se ustanovila osrednja zadruga, ki bi oskrbovala visokonapetostni vod ter zastopala v sporazumu s posameznimi odbori krajevnih zadrug, koristi zadrudnikov.

povsod ličnost, udobnost, bogastvo, skrajda razkošje — Ničesar ni manjkalo, karkoli si je mogel poželeti razvajan mestni okus, vse je bilo pripravljeno.

In kako dobro je zadel Clayton njen, prav njen okus! Sama bi si ne bila boljše izbrala —!

In besedice ji ni omenil Clayton. Vse natihoma naredil —!

Ko je pregledala vse sobe, je hotela stopiti še na balkon.

V predsobi pa je zadel na Claytona.

»Ah, gospod Clayton!« je vzkliknila. »Kaj ste naredili!« Veselje, zadrega, strah je govoril iz njenega giasu.

»Pssst —!« je svaril Clayton. »Tiho, da oče ne čuje! Ničesar ne bo opazil razmišljeni gospod profesor, če molčite. Nočem da bi zvedel —.«

»Pa zakaj —?«

»Nikar se ne vznemirjajte, gospodična! Da ste videli, kako nesnaga in kaka zapuščenost je gospodarila tod, ko sva prišla z gospodom Filandrom pred par tedni sem! Kar misliti si nisem mogel, da bi se vi, gospodična, naselili v tako zanemarjeno gnezdo.

Kar sem storil, je le malo! Rad bi bil storil več, pa v takem kratkem času in pri toliki oddaljenosti od vsakega večjega mesta mi ni bilo mogoče —. Še enkrat prosim, nikar ne povejte očetul!

»Ampak gospod Clayton, saj veste, da vam nimamo s čim povrniti!« je dejala dekle skoraj jokaje. »Zakaj ste nas tako zelo zadožili!«

»Nikar, Ine!« je odgovoril Clayton otožno. »Če bi bilo samo za vas, — verjemite, ne bil bi tega storil, ker vem, da bi vas bil užalil. Ampak — ljubi, stari gospod profesor! Ali bi nij stanoval na svoja stara leta v takih luknji?«

(Dalje prihodnjič.)

Ako se čimprej prično ustanavljati krajevne za-

Starim in novim naročnikom naših časopisov.

Pred novim letom smo. Treba si je naročiti časopise.

Kako nagrado dobiš za nove naročnike?

Kdor dobi za »Slovenskega Gospodarja« nove naročnike,

Koledar za leto 1926

Kako naročiš list, če nimajo položnice?

Volneni, ozki kraji

Koliko bo stal »Slov Gospodar« v 1926?

Tedenske novice.

Pridobi se vsaj enega novega naročnika

RADIČ V MARIBORU NITI Z BESEDICO NI OMENIL DAVKOV!

Tu ga imate! Samostojni in Radičevi »kmeti« so vse dni pred Radičevim prehodom govorili,

Proti davkom, kakoršne izterjujejo v Sloveniji po naročilih Pašičevih in Radičevih ministrov,

Samostojnejši in s njimi oženjeni Radičevci tira'o našega kmeta,

Za celo Slovenijo se vrši velika božična prodaja v veletrgovini R. STERMECKI, CELJE do 24 t. m. po strahovito znižanih cenah.

Table listing various goods and their prices, including sections for 'Tekstilna roba', 'Damsko perilo', 'Moški klobuki', 'Modna roba', 'Torbarska roba', 'Razno', and 'Kosmetični predmeti'.

Za vožnjo se povrne pri nakupu D 1000.— D 20.—, D 120.—, D 5000.— D 170.— D 6000.— D 225.—, D 7000 D 10.000.— D 700.— D 15.000.— D 1500.— v blagu,

Mariborske novice. Največja novost za Maribor je bil te zadnje dni Radičev prihod in njegovo zborovanje.

Poslanec nam je razložil, kako so Pucelj in vsi Radičevci glasovali julija in sedaj novembra za davke.